

Het open Huis

***Kerkblad van de Protestantse
Gemeente te Muiden***

41e jaargang nr. 6, 27 mei 2016

In de Bijbel lezen we dat er veel mensen zongen, dansten en muziek maakten voor God.

Ook Jezus en zijn leerlingen zongen weleens.

Lees: Matteüs 26 : 30.

Halleluja !

Zing voor God in zijn heilige tempel.

Zing voor hem in zijn hemels paleis.

Zing voor hem, want hij doet wonderen,

Zing voor hem, want groot is zijn macht.

Zing voor hem!

Klap in je handen en dans,

Zing voor hem en maak muziek.

Speel op harpen en op fluiten,

speel op trommels en trompetten,

dank hem met alle instrumenten.

Alles wat leeft, zing voor de Heer !

Halleluja !

Uit: de Bijbel in Gewone Taal – Psalm 150

Mariejanne de Waart

Terugblik herdenking en feesten

Afgelopen weken was een periode van bezinning en feesten. Het begon op Koningsdag. Onderweg naar de festiviteiten zag ik voor het eerst onze kerktoren met vlag. Het wapperende rood-wit-blauw op de Sint Nicolaaskerk was van ver te zien. Er stond een frisse voorjaarsbries en met de muziek verdwenen de ballonnen vanaf de sluisbrug pijlsnel in de wind.

Deze Koningsdag was voor onze kerk verder speciaal omdat Bep Beusekamp daags ervoor een lintje kreeg als blijk van maatschappelijke waardering voor haar jarenlange inzet voor de Protestantse Gemeente Muiden, de Wereldwinkel en Unicef. Een prachtige onderscheiding voor mooi en dienstbaar werk.

De week erna was het 4 mei Dodenherdenking met een herdenkingsdienst in onze kerk met toespraken, gedichten en met medewerking van onze cantorij.

Ik vond het indrukwekkend om met een stoet dwars door Muiden naar de begraafplaats te lopen om daar letterlijk en figuurlijk stil te staan. De intense stilte

om 20.00 uur met verstommend autolawaai in de verte en het geluid van enkel de vogels. Veelzeggend en betekenisvol.

Herdenken in verbondenheid

(....) Vrijheid en vrije meningsuiting nooit op zichzelf. Echte vrijheid is altijd verbonden vrijheid. Vrijheid is volgens de Duitse dominee Dietrich Bonhoeffer niet een bezit of een ding. Vrijheid kun je ook niet los zien van relaties. Echt vrij ben je pas in relatie tot de ander. Vrij zijn ben je uiteindelijk als je kunt kiezen. Als je verantwoordelijkheid mag en kunt nemen. Vrij ben je niet als je niks te maken hebt met een ander. Als je denkt 'laat iedereen zichzelf maar redden'. Echt vrij ben je juist met en samen met die ander. Vandaag staan wij stil bij het leven van alle mensen die slachtoffer zijn, omdat zij in de maalstroom van de geschiedenis aan de kant gezet zijn. Omdat zij juist opkwamen voor anderen, verantwoordelijkheid namen, en daarvoor juist vervolgd, gevangengenomen, gestraft, ja zelf gedood zijn.

Al die mensen. Toen en nu. Hun angst en pijn, hun tranen en vernedering, hun tragiek en leed, ... was het tevergeefs? Wie zal het zeggen. Natuurlijk was het zinloos geweld. Maar hun sterven bepaalt ons ook bij waar het werkelijk om gaat: sterke en tegelijk kwetsbare mensen die opkwamen voor menselijkheid.

Zo voelen wij ons vandaag verbonden met alle mensen die slachtoffer zijn van oorlogsgeweld. En dan is daarbij altijd een relatie met toen en nu. Hoe kunnen wij de bombardementen van Rotterdam en Dresden toen, los zien van het verwoestende geweld van bommen vandaag op Aleppo?

Concreet wordt onze Dodenherdenking met de mensen die we bij naam weten zoals de in totaal 22 oorlogsslachtoffers in Muiden. (....)

Dit is een deel van de toespraak op Dodenherdenking van ds. Gerben Hoogterp. De hele toespraak is te vinden op www.grotekerkmuiden.nl

Daags hierna was het 5 mei met twee feesten in één: Hemelvaartsdag en Bevrijdingsdag. burgemeenten Muiderberg morgens om Dirk Jan vervolgens met de stad, over de het aquaduct in

Met leden van onze uit Weesp en verzamelden we 's half negen bij onze kerk. Methorst gidste ons veel enthousiasme door vestingwallen en langs aanbouw.

Tegen tien waren we terug in de kerk waar koffie en krentenbollen klaarstonden. Zo kon onze echte Hemelvaartsdienst op tijd beginnen. Een mooie gezamenlijke viering rond de thema's belofte, inspiratie, afscheid en hemels perspectief.

De week erna vierden we het feest van de Geest: Pinksteren. In een feestelijke dienst met Schrift en Tafel en een gezongen tafelgebed van onze cantorij. Voor mij persoonlijk een mooie afsluiting van mijn eerste kerkelijk-jaar-periode in Muiden. Immers meteen na mijn intrededienst begonnen de 50 dagen voor Pasen. Het Pinksterfeest is precies 50 dagen na Pasen. Zo mag ik terugkijken op een mooie 100 dagen waarin we al enigszins aan elkaar hebben kunnen wennen en ik al veel mensen heb mogen leren kennen. En wat mij betreft een goed begin om samen open te staan voor wat verder op ons pad komt.

Wel en wee

De heer H. Noordhof van de Nooit Gedacht werd enkele weken geleden opgenomen in het ziekenhuis. Wij wensen hem en zijn vrouw sterkte en goede moed, wat we hebben onderstreept met de bloemen namens onze gemeente.

Voorjaar

Ondertussen is het voorjaar losgebarsten. Omdat we in de winter in Muiden kwamen hadden we nog niet in onze tuin kunnen zitten. Na enige snoeihulp steeg

in de meimaand eindelijk de temperatuur en konden we voor het eerst ook buiten zitten en genieten van vogels, vlinders en allerlei soorten groen.

Verder moest ik er regelmatig op uit om kilometers in de benen te krijgen voor de fietselfstedentocht op tweede Pinksterdag. Een mooie manier om mijn Friese fietsgevoel te oefenen met de verkenning van onze nieuwe woonomgeving. Het ondersteunt allemaal het thuis voelen. En de training hielp, want de tocht verliep prima – ondanks (of dankzij?) – soms flinke Pinksterwind. Met de wens voor de nodige wind mee in de rug voor de komende tijd groet ik u allen hartelijk,

ds. Gerben Hoogterp

Bij de diensten

Gast in Muiden

Voor 26 juni hebt u me opnieuw uitgenodigd om uw gastpredikant te zijn. Die zondag volgt kort op mijn afscheid uit het actieve predikantschap. Na 36 jaar wijkpredikant te zijn geweest in Amsterdam, vanaf het begin in de Sloterkerkgemeente en vanaf 1988 ook in de Osdorpse kerk, biedt de Nederlandse gewoonte om met pensioen te gaan me die mogelijkheid. Alleen is er bij dominees een moeilijk woord voor. Zo moeilijk dat begin van het jaar iemand vroeg of ik al gauw met 'emiraat' ging. Nu heb ik een heel ambitieuze natuur, maar zeker is dat ik het nooit tot emir zal brengen. Wat er nog wel op mijn pad komt, blijft voor nu een grote verrassing. Het is al een voorrecht om er zo over te mogen denken en schrijven. Voorlopig wil ik me een jaar niet aan iets nieuws binden. Met als uitzondering het afspreken van gastpreekbeurten, waarvan die bij u dus een van de eerste is.

Graag tot ziens in uw mooie en gastvrije kerk.

R.J. Bakker

Op zondag 12 juni mag ik weer uw voorganger zijn met de voor u bekende naam: Hetty van Galen.

Deze zondag staat op het rooster de ontmoeting van Jezus met de vrouw die bekend stond als zondares uit Lucas 7: 36 – 50.

Simon, symbool voor de houding van de veroordelende anderen naar deze vrouw, krijgt van Jezus een lesje in gastvrijheid.

Met vriendelijke groet,

Hetty van Galen

Diaconie

Collecte Werelddiaconaat 5 juni

Hulp bij seksueel geweld.

Ieder uur krijgt een meisje in Guatemala te maken met seksueel geweld. De meeste daders worden nooit opgespoord of gestraft. Refugio, partnerorganisatie van Kerk in Actie, wil het toenemende huiselijk en seksueel geweld een halt toeroepen. Slachtoffers krijgen psychologische begeleiding en hulp bij het doen van aangifte.

Refugio ondersteunt de politie en lokale overheden, zodat zij de meisjes op de juiste manier opvangen en doorverwijzen. Ook kaart de organisatie misstanden aan bij de overheid en dringt ze aan op het straffen van de daders. Met hulp van Refugio werken de meisjes bovendien aan een zelfstandig bestaan.

Met de opbrengst van deze collecte steunt Kerk in Actie het werk van Refugio en andere werelddiaconale projecten.

Zondag 29 mei en de zondagen 12, 19 en 26 juni collecteren we voor de stichting **Epafras**. Samen met onze buurgemeente Muiderberg besteden we aandacht aan dit buitenlands project.

Epafras was de naam van een christelijke prediker die het evangelie verspreidde in Colosse (Col. 1:7 en 4:12). Onder het mom van "We laten niemand zitten" steunt Epafras sinds 1984 Nederlanders die vastzitten in buitenlandse gevangenissen. De leden van Epafras werken vanuit hun overtuiging dat ieder mens waardevol is. Het leven in de gevangenis is zwaar. De gedetineerden zitten in overvolle cellen. Het eten is niet gezond en er wordt niet of weinig gelucht. Ook is de taal onbegrijpelijk. Bovendien zijn de juridische procedures ingewikkeld. Vervolgens zie je je familie niet en moet je jarenlang wachten op je vrijheid. Er wordt geluisterd naar hun verhalen en geestelijke bijstand wordt verleend. Ook is er praktische hulp: verstrekking medicijnen, telefoontje naar de familie (omdat ze geen geld hebben), enz. Op één van de zondagen komt, namens de stichting, iemand in de kerk om ons meer te vertellen over het werk van de stichting.

Cantorij 2015 – 2016

Meestal stopt de cantorij met oefenen na Pasen, maar omdat onze predikant gevraagd had om door te gaan tot Pinksteren was 11 mei de laatste keer.

Vorig jaar bestond de cantorij 25 jaar en dat hebben we dan ook gevierd met een fotoboek en een gezamenlijk diner. Omdat het samen eten zo gezellig was, deden we het dit jaar ook weer. Het eten was lekker, maar ook veel.

Dit keer moest een ieder iets of meerdere dingen meenemen, wat zelf gemaakt was, en dat mocht van alles zijn.

De tafel was vol met heel mooie, zelfgemaakte dingen, o.a. geborduurde schellekoorden, schilderijen, breiwerken, creaties voor de tuin, een rood koperen schaal, figuurtjes op een boomstronk, een striptekening en nog veel meer mooie dingen.

Iedereen heeft er een verhaal bij verteld. Het was de moeite waard om alles te bekijken. En er was dus genoeg gespreksstof en inspiratie voor een ieder.

We kunnen terugkijken op een geslaagde avond.

Mariejanne de Waart

Groep “Kerkdienst anders vieren”

Op de gemeenteavond werd gevraagd of de groep nog bestond en wat ze doet. Inmiddels hebben we weer een aantal keren vergadering gehad samen met onze predikant. Zoals in het kerkblad nr. 5 vermeld stond, zullen we medewerking verlenen aan de startzondag op 9 oktober a.s. Het thema voor die zondag is bekend en we kunnen dit nu gaan uitwerken. U hoort nog van ons.

Mariejanne de Waart

Contactpersonen

Op de afgelopen vergadering van de contactpersonen hebben we helaas afscheid moeten nemen van 3 actieve dames. Zij hebben na vele jaren van contacten onderhouden, hun medewerking gestopt. Jammer, maar begrijpelijk.

Gelukkig hebben we Stien ter Beek bereid gevonden om de club te versterken. En na wat schuiven met namen hebben we de lijsten weer redelijk gelijk verdeeld gekregen. (Het kan dus gebeuren dat u een andere contactpersoon hebt gekregen.)

Wij danken Jet Mansvelder, Nel Wijnands en Hennie Brak voor hun inzet en ik zal ze persoonlijk nog een bedankje en een bezoekje brengen.

Namens de contactpersonen,

Wim Gerritsen

Verhuisbericht

Ds. Maarten Hooymeijer en zijn vrouw Nel gaan verhuizen, maar blijven wel in Almere wonen. Zij hebben verzocht om hun nieuwe adres te melden aan onze gemeenteleden.

Per 10 juni a.s. gaan zij naar *Ouverture 4, 1312ST Almere*.

Telefoonnummer en e-mailadres blijven hetzelfde.

Namens de redactie wensen wij hen een fijne tijd in hun nieuwe appartement!

Orgelconcerten

In de Orgelencyclopedie staat ons Muidense orgel uitvoerig beschreven. Het is duidelijk dat alleen de orgelkast uit de 17de eeuw al de moeite waard is van het bekijken. De engeltjes boven de tussenvelden worden bijzonder fraai genoemd. De engeltjes onderaan de kast kijken een beetje weemoedig neer op het aantal bezoekers. Dat de kast rijk versierd is met vruchten, tulpen en een grote ananas als bekroning getuigt van de welvaart in de tijd dat het orgel gebouwd werd. Ook de klank van het orgel moest eenzelfde uitstraling hebben. Bezoekers, toeristen en orgelliefhebbers worden ook dit jaar in de gelegenheid gesteld om de bijzondere klank van het orgel te beluisteren.

In de maanden juni tot en met september worden er orgelconcerten gegeven in onze kerk. Steeds op de eerste zaterdag van de maand valt er vanaf 14:00 uur orgelmuziek te beluisteren. Soms op het koororgel, maar in ieder geval altijd op het hoofdorgel.

Het eerste concert op 4 juni wordt door mij gegeven. Sweelinck, die in Muiden geen onbekende was, klinkt met variaties op het liedje "Wie gaat mee over zee". Daarna werken van Buxtehude, Scheidemann, Bach, Walther en Reger. Op 3 juli speelt Christine Kamp, de organiste uit Weesp, die vorig jaar meewerkte als onderdeel van Orgeltochten Noord-Holland. Op 6 augustus speel ik zelf en op 3 september speelt de organist uit Muiderberg: André Potter.

In verband met de tentoonstelling van kerststalletjes geef ik twee extra concerten. Het worden kerstconcerten met kerstliedjes op 20 augustus en 17 september met o.a. respectievelijk de eerste en tweede Kerstsuite van Jan Zwart.

De toegang tot alle concerten is gratis. Wij blijven het als inloop-concerten zien, waarbij aan de uitgang een vrijwillige gift kan worden gegeven voor het orgelfonds.

Koos Damman

Activiteitencommissie

Ook al is het qua weersomstandigheden per dag verschillend of het ook zo aanvoelt: het 'zomerseizoen' is aangebroken! Dit betekent dat ik voorlopig geen concerten bij u kan introduceren, maar gelukkig is er ook in de zomer nog steeds heel veel moois te zien en te beleven in de kerk.

Laat ik beginnen om op voorhand het grote aantal vrijwilligers te bedanken dat het dit seizoen voor belangstellenden weer mogelijk maakt om de kerk tot ver in de maand september elke zaterdag tussen 11.00 en 15.00 uur te bezichtigen. Zonder hen zou dit niet lukken!

Op een aantal van deze zaterdagen is 's middags tevens een orgelconcert te beluisteren, te weten op 4 juni, 2 juli, 6 en 20 augustus en 3 en 17 september. Onze organist Koos Damman zal u in het kerkblad ongetwijfeld hierover verder informeren, maar een klein tipje van de sluier licht ik straks al op.

Twee tentoonstellingen zijn er dit zomerseizoen:

➤ **“De Verhaaldozen” van pater Jan Haen: “Queeste naar 'n Hemel”**

De zeer kleurrijke, en voor sommigen misschien niet als “bijzonder” ogende, kartonnen dozen zijn prachtig beschilderd met indringende taferelen, die veel meer dan een snelle blik waard zijn om de verhalen tot hun recht te laten komen. De tentoonstelling is gratis te bezichtigen, maar voor slechts € 7,00 kunt u het bijbehorende boekje “Queeste naar 'n Hemel” aanschaffen. Doen! Ècht een “aanrader”! Met de verhalen en uitleg die daarin staan, krijgt de tentoonstelling er toch nóg een dimensie bij. Op de zaterdagen tot en met 2 juli 2016 kunt u deze tentoonstelling bezoeken.

➤ **“Kerststallententoonstelling (deel 3) van de heer Bert Hilhorst**

Zoals ik in het vorige kerkblad al aankondigde, krijgt de tentoonstelling van kerststallen nogmaals een vervolg; het wordt een traditie! Van 9 juli t/m 17 september valt er op zaterdagen weer van een nieuw deel van de immense collectie van dhr. Hilhorst te genieten. In combinatie hiermee bedacht en verzorgt Koos Damman iets origineels: tijdens deze tentoonstelling worden twee van zijn orgelconcerten *Kerstconcerten!* Een initiatief dat wij natuurlijk van harte toejuichen. Mocht u dus helemaal in zomerse en muzikale kerstsferen willen komen, dan raad ik u aan de data 20 augustus en 17 september in uw agenda te noteren. Maar uiteraard bent u veel eerder al, en elke zaterdag, van harte welkom!

Namens de Activiteitencommissie,
Anja van Capelle

Beste muziekvrienden,

Op zondag 29 mei om 15.00 uur is het afsluitende "Concert aan Zee" van dit seizoen in Kerk aan Zee in Muiderberg. De Muiderbergse componist en pianist Carl van Reenen krijgt Carte Blanche. Hij gebruikt deze gelegenheid om drie van de mooiste pianotrio's uit te voeren in de bezetting zoals een pianotrio bedoeld is: piano (Carl van Reenen), viool (Saskia Otto) en cello (Maarten Jansen). Op het programma staan de volgende pianotrio's: no 1 van Beethoven, no 1 van Brahms en no 2 van Sjostakovitsj. Meer informatie over het programma en de musici op www.concertaanzee.com.

Kaarten voor het concert kunt u bestellen door € 12,50 per kaartje over te maken op rekeningnummer NL60 RABO 0184 8414 96 t.n.v. Stichting Vrienden van Kerk aan Zee, o.v.v. kaarten concert 29/5. Daarna graag een bevestigingsmail sturen naar concertaanzee@gmail.com met uw naam (de tenaamstelling van uw rekening) en het aantal kaarten. De kaarten liggen dan op naam voor het concert klaar. Voorverkoop in Muiderberg bij Verswinkel Frank Oudshoorn, Dorpsstraat 29. Aan de kassa is de prijs per kaartje €14,-. Koffie en thee in de pauze zijn inbegrepen. Na afloop kunt u onder het genot van een glas wijn van gedachten wisselen met elkaar en de musici.

Concert aan Zee heeft compagnons die ons ondersteunen om al deze mooie concerten op een laagdrempelige wijze te organiseren. Onze compagnons zijn:

Verswinkel Oudshoorn in Muiderberg

De Bloemstore in Muiderberg

Edel collecties postzegels en munten in Bunschoten

Gebr. De Wilde Keukens in Naarden

Stichting Strandrecreatie Muiderberg

Wij hopen u te verwelkomen op 29 mei,

de muzikenthousiastelingen van de Stichting Vrienden van Kerk aan Zee,

www.concertaanzee.com

Luc Runderkamp

Anneke Haarsma

Henk van der Veen

Pieter Jan Meindertsma

Voor de liefhebbers serveert hotel-restaurant Het Rechthuis (op loopafstand van de kerk) een speciaal "concert lunchmenu". U bent na de lunch ruim op tijd voor het concert. (www.hotelhetrechthuis.nl)

Protestantse Gemeente te Muiden

Grote of Sint Nicolaaskerk Kerkstraat 3 – 1398 AJ Muiden

Vergadergebouw Rehoboth Kloosterstraat 6

Predikant Ds. G.J. Hoogterp
De Pauw 1, 1398CT, tel. 769042
e-mail: ghoogterp@grotekerkmuiden.nl

Kerkenraad:
Voorzitter Mevr. E.W. Janssen-Stam
Burg.de Raadsingel 8, 1398BE, tel. 261912
e-mail: voorzitter@grotekerkmuiden.nl

Secretaris Mevr. J.J.M. van den Hoven-Scholten
Het Karveel 11, 1398BV, tel. 261800
e-mail: secr@grotekerkmuiden.nl

Postadres kerkenraad Kloosterstraat 6, 1398 AM, Muiden

Diaconie Voorzitter: mevr. J.H. Meinders-Rodenburg
De Lange Gangh 13, 1398CV, tel. 261790
e-mail: diaconie@grotekerkmuiden.nl

College van Kerkrentmeesters Voorzitter: H. ter Beek
Het Hert 10, 1398EJ, tel. 263411
e-mail: cvk@grotekerkmuiden.nl

Penningmeester: R. van Meurs
De Pauw 5, 1398CT, tel. 0858780434
e-mail: penningmeester@grotekerkmuiden.nl

Website www.grotekerkmuiden.nl

Activiteitencommissie Secretariaat: mevr. A. van Capelle-Goor, de Lange Gangh 39, 1398 CV
e-mail: acgrotekerkmuiden@gmail.com
Voor informatie over gebruik van de Grote Kerk:
tel.0294 264298 (b.g.g.: 0294 263398 of 085 8780434)

Rekeningnummers

Kerk	NL20RABO0343150484	t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
	NL66INGB0000225618	t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
Diaconie	NL14RABO0343150107	t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente te Muiden
Zending	NL38RABO0343154234	t.n.v. Zending Protestantse Gemeente te Muiden
Activiteitencommissie	NL73RABO0157098486	t.n.v. Activiteitencommissie Grote kerk te Muiden
Het Open Huis	NL61RABO0157017222	t.n.v. Kerkblad Het Open Huis, Muiden

Kerkblad Ledenadministratie: Mevr. M. Eggebeen-de Haan
Vondelstraat 20, 1398XL, tel. 263427, e-mail: kerkbladoh@live.nl,
Jaarabonnement € 10,-. Postabonnement (incl. frankeerkosten) € 20,-
Rekening NL61RABO0157017222 t.n.v. Kerkblad Het Open Huis, Muiden

Inleveren kopij voor het volgende kerkblad bij:

M. Eggebeen, Vondelstraat 20, 1398XL, tel. 263427 of

e-mail: kerkbladoh@live.nl, **Uiterlijk op donderdag 16 juni 201**

Luistertip bij

De verlatenheid van Michelangelo VII

De angst die Michelangelo op *Het laatste oordeel* schildert, heeft Mozart in zijn beroemde *Requiem* verklankt. In het *Confutatis* gebruikt hij de volgende tekst:

Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.
Als de verdoemde uitgestoten zijn,
en prijsgegeven aan de vlammen,
roep mij dan tot de gezegenden.

Mozart zou zijn *Requiem* deels op zijn sterfbed hebben gecomponeerd. De film *Amadeus* laat op een meesterlijke wijze zien hoe Mozart het *Confutatis* aan zijn rivaal Salieri dicteert.

<https://www.youtube.com/watch?v=tIPQD04tn88>

Maar het werkelijke genie van Mozart wordt pas duidelijk wanneer u zijn partituur erbij ziet.

<https://www.youtube.com/watch?v=UMwaiA581AQ>

Alegri, *Miserére*

Mozart heeft ook zijn sporen nagelaten in de Sixtijnse kapel. Rond 1630 componeerde Gregorio Allegri het *Miserére* op de tekst van psalm 51. 'Wees mij genadig, O God.' Het *Miserére* is gecomponeerd voor een groep van vier en een groep van vijf zangers. De ene groep zingt een deel van de psalm, die steeds door de andere groep wordt aangevuld. Aanvankelijk mocht het *Miserére* alleen in de Sixtijnse Kapel worden uitgevoerd en wel in de Goede Week. In het Vaticaan was het kopiëren van de compositie verboden op straffe van excommunicatie. Toen de veertienjarige Mozart in 1770 op Goede Vrijdag het *Miserére* in de Sixtijnse kapel hoorde, schreef hij de partituur achteraf foutloos op. Vanaf dat moment kon de compositie ook buiten het Vaticaan worden uitgevoerd.

<https://www.youtube.com/watch?v=fcWo1hKHu40>

De verlatenheid van Michelangelo VII

In 1531 krijgt Michelangelo de opdracht Het laatste oordeel te schilderen op de muur achter het altaar van de Sixtijnse kapel. Nergens geeft Michelangelo zo duidelijk blijk van zijn verlatenheid als op Het laatste oordeel. Een oordelende Christus staat in het centrum van het reusachtige fresco. Onder de verlosser zweeft een koor van engelen. Hun trompetgeschal kondigt de opstanding en de verrijzenis aan die aan de linkerzijde van de muurschildering wordt weergegeven. De rechterzijde toont de neerstortende ongelukkigen die hun helse straffen tegemoet gaan.

Op de lijn die de rechter hand van de oordelende Christus met de rechter onderkant van het fresco verbindt, verbeeldt Michelangelo zijn eigen verdoemenis. De kunstenaar schildert zijn zelfportret in het vel van de gevilde martelaar Barthelomeus. Rechts daaronder toont hij de doodsangst waarmee de vrije val gepaard gaat, die eindigt in het rijk van de dood.

B.P.

